

ВПЛИВ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ ФАХІВЦІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дричак В. М., НУЦЗУ
НК-Кучеренко С. М., к. психол.н., доц., НУЦЗУ

Різноманітні види відмов, аварій, інші несподіванки і непередбачені обставини виникають у процесі трудової діяльності людини, і здатність бути готовим до швидких дій у даних ситуаціях являється однією з умов адаптації людини до складних умов праці. Психологічний стан особистості фахівця буде стійким, якщо він має впевненість у надійності експлуатованих технічних систем, необхідні знання, вміння і навички дії в екстремальних умовах.

Проведений психологічний аналіз показав, що добре підготовлені професіонали не розглядають виникаючі складності як щось непоправне, і ставляться до них як до поправних ситуацій. Вони можуть швидко перебудовувати психічну діяльність під час виниклої емоційної напруги, що пред'являє високі вимоги нервовим процесам, емоційно-вольовій сфері особистості. При виникненні непередбачених різноманітних обставин у них активізуються психічні процеси, виникають емоції стеничного характеру, як відповідь на виниклу небезпечну ситуацію.

Стеничні емоції посилюють вольову активність людини, підвищують її можливості при виконанні складних фахових дій, у відмінності від астеничних, які знижують організацію діяльності, активності, викликають ослаблення волі. Професіонал же високого рівня повинний уміти витиснути зі своєї психіки страх перед можливою невдачею при виконанні трудових дій, бути готовим виконувати певні з них на автоматичному рівні без урахування виниклої небезпеки, для досягнення поставленої мети - оптимального виходу зі складної ситуації. Готовність до здійснення професійних функцій у складних умовах, активізація процесів мислення, пам'яті багато в чому обумовлені любов'ю людини до своєї професії, цілеспрямованістю при здійсненні трудових дій, що викликає в неї стан задоволення діяльністю яка виконується.

Аналіз проведених психологічних експериментів, дозволяє говорити про те, що рівень емоційної стійкості залежить багато в чому від можливостей адаптації особистості на всіх етапах виниклої екстремальної ситуації, які у свою чергу визначаються якістю фахової підготовки до діяльності в реальних умовах. Під час подолання непередбачених ситуацій людина, знаходячись у стані психічної напруги, вольовим зусилля придушує виникаючі емоції, одержує надлишкові зведення, усувається інформаційна невизначеність, а на завершальному етапі відбувається зняття гальмуючого впливу кори на підкірку. Створюється стан емоційного вирішення, що виражається у виникненні позитивних емоційних переживань, у підвищеній руховій активності тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Карамушка Л.М. Психологія управління: навч. посібник. Київ, 2003. 344 с.
2. Кучеренко С. М., Кучеренко Н. С., Назаров О.О. Проблема саморегуляції рятувальників як одна з центральних щодо успішності виконання службової діяльності Проблеми екстремальної та кризової психології. Збірник наукових праць. Вип.21, 2017. С. 57 – 66